

ΤΟ ΘΕΜΑ

Θαλάσσια
ζώνη

Για να πετύχει τη συμφωνία, η Ελλάδα προχώρησε σε έναν συμβιβασμό. Αποδέχθηκε τη μερική οριοθέτηση -την οποία άηθλωσε είχε υποστηρίξει πρόσφατα και ο ίδιος ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας- προσφέροντας στους Αιγύπτιους μια ζώνη μεγαλύτερου εύρους απ' ό,τι ίσως θα προβλεπόταν από τη λεγόμενη μέση γραμμή

Αιφνιδίασε την Αγκυρα

Κίνηση-ματ από την Αθήνα η υπογραφή συμφωνίας οριοθέτησης ΑΟΖ με την Αίγυπτο. Ανατρέπει την κατάσταση που είχε διαμορφωθεί από το τουρκολιβυκό μνημόνιο. Επαναφέρει τη νομιμότητα στην περιοχή και επιβεβαιώνει ότι τα νησιά έχουν κυριαρχικά δικαιώματα υφαλοκρηπίδας

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Η συμφωνία οριοθέτησης ΑΟΖ ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο ήταν μια μεγάλη επιτυχία της ελληνικής διπλωματίας, που κατάφερε, μέσα σε μόλις οκτώ μήνες, να ανατρέψει την ιδιαίτερα αρνητική κατάσταση που είχε δημιουργηθεί σε βάρος της χώρας μας από το τουρκολιβυκό μνημόνιο. Η συμφωνία αυτή, όπως τόνισε και ο πρωθυπουργός **Κυριάκος Μητσοτάκης**, δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα στην ανατολική Μεσόγειο και επαναφέρει τη νομιμότητα στην περιοχή.

Η Ελλάδα, χάρη στη συμφωνία οριοθέτησης με την Αίγυπτο, πήρε αυτά που ήθελε: Μια συμφωνία απολύτως ευθυγραμμισμένη με το Δίκαιο της Θάλασσας, που επιβεβαιώνει πανηγυρικά ότι τα νησιά έχουν κυριαρχικά δικαιώματα υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ και κατοχυρώνει την επήρεια των νησιών μας σε θαλάσσιες ζώνες. Με τη συμφωνία αυτή, το παράνομο και νομικά ανυπόστατο τουρκολιβυκό μνημόνιο καθίσταται και επί της ουσίας ανύπαρκτο, αφού το τέμνει και υπερκαλύπτει κατά 52 ναυτικά μίλια τα όριά του.

Η συμφωνία οριοθέτησης με την Αίγυπτο ανήκε στις πάγιες επιδιώξεις της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια και έγινε επιτακτική ανάγκη από τον περασμένο Δεκέμβριο, όταν η Τουρκία ανακοίνωσε την παράνομη οριοθέτηση με τη Λιβύη. Για να πετύχει τη συμφωνία, η Ελλάδα προχώρησε σε έναν συμβιβασμό. Αποδέχθηκε τη μερική οριοθέτηση, που ήταν το μόνο σημείο στο οποίο θα συμφωνούσε η Αίγυπτος ήδη από την περίοδο του **Νίκου Κοτζιά**, και προσέφερε στους Αιγύπτιους μια ζώνη μεγαλύτερου εύρους απ' ό,τι θα προβλεπόταν από τη λεγόμενη μέση γραμμή. Το όριο της αιγυπτιακής θαλάσσιας ζώνης μετακινήθηκε προς τον Βορρά και η αναλογία διαμορφώθηκε στο 54% για την Αίγυπτο και στο 46% για την Ελλάδα. Είναι εξαιρετικά αμφίβολο, ωστόσο, πως αυτά θα ήταν αρκετά για να κλείσει η συμφωνία, αν οι σχέσεις Τουρκίας και Αιγύπτου δεν βρίσκονταν στο χειρότερο δυνατό σημείο τους και αν Τούρκοι και Αιγύπτιοι δεν ήταν κυριολεκτικά με το δάχτυλο στη σκανδάλη, απέναντι στη Λιβύη.

Σε μεγάλο βαθμό η επιτυχία της ελληνικής διπλωματίας οφείλεται στις εξελίξεις στη Λιβύη. Τα καταλυτικά γεγονότα, στα τέλη Μαΐου, ήταν η ήττα των δυνάμεων του **Χαφτάρ**, στην πολιορκία της Τρίπολης, και η ραγδαία προέλαση των δυνάμεων της υποστηριζόμενης από την Τουρκία κυβέρνησης **Σαράτζ** προς τη Σύρτη. Το Κάιρο κατέστησε σαφές ότι δεν θα επέτρεπε την κατάληψη της στρατηγικής σημασίας πόλης από τις δυνάμεις του Σαράτζ και την Τουρκία. Αυτό, άλλωστε, θα σήμαινε πιθανότατα την κατάρρευση της ανατολικής Λιβύης και τη δημιουργία ενός προπύργιου των Αδελφών Μουσουλμάνων στα σύνορα της Αιγύπτου. Ο Πρόεδρος της Αιγύπτου **Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι** κινητοποίησε τον αιγυπτιακό στρατό στα σύ-

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Εξωτερικών **Νίκος Δένδιας** με τον Αιγύπτιο ομόλογό του **Σαμέχ Σούκρι** κατά την υπογραφή της συμφωνίας, με την οποία οριοθετείται η ΑΟΖ ανάμεσα στις δύο χώρες

ΗΤΤΑ
Καταλύτες για το «ναϊ» του Σίσι στη συμφωνία με την Ελλάδα αποτέλεσαν η ήττα των δυνάμεων του Χαφτάρ, η προέλαση των δυνάμεων της κυβέρνησης Σαράτζ προς τη Σύρτη και το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός προπύργιου των Αδελφών Μουσουλμάνων στα σύνορα της Αιγύπτου

νορα με τη Λιβύη. Εδώ και έξι εβδομάδες τα δύο στρατόπεδα ενισχύουν τις θέσεις τους γύρω από τη Σύρτη.

Αυτό το περιβάλλον, ωστόσο, διευκόλυνε τις συνομιλίες ανάμεσα σε Ελλάδα και Αίγυπτο και θα πρέπει να πιστωθεί στην Αθήνα το γεγονός ότι άδραξε την ευκαιρία. Ενα μήνα μετά την ήττα του Χαφτάρ, στις 18 Ιουνίου, ο **Ν. Δένδιας** επισκέφθηκε το Κάιρο, μαζί με την ελληνική ομάδα εμπειρογνομώνων, για την επανέναρξη των «παγωμένων» διαπραγματεύσεων με στόχο την οριοθέτηση ΑΟΖ. Εκεί παρουσίασε μια προωθημένη πρόταση, που ικανοποιούσε τις αιγυπτιακές απαιτήσεις. Το δεύτερο δεκαήμερο του Ιουλίου, οι Αιγύπτιοι εμπειρογνώμονες ήρθαν στην Αθήνα και σε αυτή τη συνάντηση σημειώθηκε καταλυτική πρόοδος. Ακολούθησε η τηλεφωνική επικοινωνία Μητσοτάκη - Σίσι στις 24 Ιουλίου.

Τηλεφωνικές συνομιλίες

Στην πραγματικότητα, από τότε η Αθήνα περίμενε την επιβεβαίωση της συμφωνίας από τους Αιγύπτιους. Τα τελευταία τεχνικά ζητήματα διευθετήθηκαν σε συνεχείς τηλεφωνικές συνομιλίες ανάμεσα στον **Ν. Δένδια** και στον Αιγύπτιο ομόλογό του **Σαμέχ Σούκρι**, στις 5 Αυγούστου. Ακολούθησε σύσκεψη του υπουργού Εξωτερικών με τον Κυριάκο Μητσοτάκη στο Μαξίμου και νωρίς το πρωί της 6ης Αυγούστου ο **Ν. Δένδιας** μπήκε στο αεροπλάνο για το Κάιρο.

Το διάστημα που προηγήθηκε -και ειδικά τις τρεις εβδομάδες που μεσολάβησαν από την επίσκεψη των Αιγυπτίων εμπειρογνομώνων και την ανακοίνωση της συμφωνίας- υπήρχε ανησυχία στην ελληνική κυβέρνηση μήπως οι Αιγύπτιοι κάνουν πίσω, στο πλαίσιο μιας γενικότερης συμφωνίας με την Τουρκία για τη Λιβύη. Σύμφωνα με πληροφορίες, πραγματοποιήθηκαν επαφές, ενώ υπήρξαν και διαρροές από τουρκικές πηγές ότι οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα σε Αθήνα και Κάιρο θα «πάγνωναν». Κυβερνητικά στελέχη που συμμερίζονταν αυτές τις ανησυχίες εκτιμούν ότι οι Τούρκοι προέβλεπαν υπερβολικές απαιτήσεις. Τελικά, ο Πρόεδρος Σίσι αποφάσισε να τους στείλει ένα σαφές μήνυμα.

Αν και δεν έχει γίνει γνωστό το πλήρες κείμενο της συμφωνίας, φαίνεται

ότι η οριοθέτηση έγινε προς ανατολικά μέχρι λίγο πριν από τον 28ο μεσημβρινό, καλύπτοντας μόνο τη μισή Ρόδο, καθώς θεωρήθηκε ότι δεν θα έπρεπε να αφαιρεθεί εκτός οριοθέτησης μόνο το σύμπλεγμα του Καστελλόριζου. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται η «απομόνωση» του Καστελλόριζου και δεν δίνεται η εντύπωση ότι εξαιρείται λόγω των αντιδράσεων της Τουρκίας. Αλλωστε, η συμφωνία προβλέπει ότι τα δύο μέρη θα συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για την οριοθέτηση ανατολικά του 27ου μεσημβρινού σε μελλοντικό χρόνο, ενώ επιτρέπει και την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Λιβύη.

Αυτό που θα επιδιώξει τώρα η Ελλάδα είναι η όσο το δυνατόν ταχύτερη επικύρωση της συμφωνίας από τη Βουλή και να κατατεθεί στα Ηνωμένα Έθνη, ώστε τα οφέλη από τη συμφωνία να φανούν και εμπράκτως.

Πάντως, η αντιπολίτευση υποδέχθηκε με επιφυλαξίς τη συμφωνία. Ο ΣΥΡΙΖΑ, σε ανακοίνωσή του, έκανε λόγο για μια συμφωνία άρον-άρον με την Αίγυπτο, που δημιουργεί επικίνδυνα προηγούμενα για τις εθνικές μας θέσεις και επέκρινε την αποδοχή μειωμένης επήρειας για την Κρήτη και της μερικής οριοθέτησης για την ΑΟΖ της Ρόδου. Το Κίνημα Αλλαγής, από την πλευρά του, κάνει λόγο για μια συμφωνία που ενώ διεμβολίζει το παράνομο τουρκολιβυκό μνημόνιο, μπορεί να περιπλέκει τα θέματα οριοθέτησης στις υπόλοιπες ζώνες και ζητά σύγκληση του Συμβουλίου Πολιτικών Αρχηγών.